

รูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA)

โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ศรีสุตา บัวบุญ,ขวัญฤทัย ศิริเบญจจิต,ศุภลักษณ์ ทองจันทร์

โรงพยาบาลยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) นี้ ใช้แนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart และ ระยะเวลาวิจัย ปีงบประมาณ 2564-2565 (เดือน ตุลาคม 2563 – กันยายน 2565) ดำเนินการ 2 วงจร ตามปีงบประมาณ ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย : เลือกผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยที่สามารถให้ข้อมูลได้ลึกและตรงประเด็น ประกอบด้วย ผู้วิจัยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) กลุ่มที่ร่วมพัฒนารูปแบบ ได้แก่ ผู้อำนวยการรพ. หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน ตัวแทนหน่วยงานภายนอก ตัวแทนภาคประชาชน รวม 25 คน ขั้นตอนการวิจัย ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา จากการประชุมระดมสมองร่วมกับหัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน นำการประเมินตนเองตามรายหมวดและตัวชี้วัด มาวิเคราะห์ร่วมกัน สรุปประเด็นการพัฒนานำสู่การกำหนดรูปแบบแล้วนำไปใช้ หลังจากนั้นติดตามสังเกตทำการพัฒนาปรับปรุงตามวงจรและประเมินผลจากการสำรวจหลักฐานเชิงประจักษ์ (EBIT) และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเครื่องมือวิจัย รูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลยางสีสุราช,แบบประเมินและแบบสังเกตการมีส่วนร่วม,แบบสอบถามการรับรู้ผู้มีส่วนได้เสียจากภายนอก ซึ่งผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบสอบถามประเมินคุณธรรมจริยธรรมความโปร่งใส ,แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณโดยจำนวน ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ผลการศึกษา รูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลยางสีสุราช ประกอบด้วย 1) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานครอบคลุมทุกหน่วยงาน ติดตามการดำเนินผ่านคณะกรรมการบริหารรพ. 2) พัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใสทุกปี 3) มอบหมายผู้รับผิดชอบแต่ละ MOIT ในการนิเทศ ติดตาม กำกับและรวบรวมข้อมูล 4) ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสียมาร่วมดำเนินงาน 5) ระบบติดตามข้อมูล ทุก 3 เดือน ภายหลังจากพัฒนา พบว่า ผลการประเมินการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) ปีงบประมาณ 2564-2565 คิดเป็นร้อยละ 94.60 และ 95.83 ค่าเฉลี่ยคะแนนการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนได้เสีย อยู่ในระดับมาก จากการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลให้โรงพยาบาลยางสีสุราช มีแนวทางการดำเนินที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น **สรุปและข้อเสนอแนะ** การขับเคลื่อนการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลยางสีสุราช ส่งผลให้บุคลากรมีความตระหนักในการดำเนินงานดังกล่าว มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน

คำสำคัญ : คุณธรรมและความโปร่งใส,ส่วนร่วม,บุคลากร

ชื่อเรื่อง รูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

ชื่อผู้วิจัย ศรีสุดา บัวบุญ, ขวัญฤทัย ศิริเบญจศิลป์, ศุภลักษณ์ ทองจันทร์

ชื่อผู้นำเสนอผลงาน ศรีสุดา บัวบุญ เบอร์โทร 0894226906 E- mail kanyang1@hotmail.com

สรุปสาระสำคัญ

บทนำ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ หรือ Integrity and Transparency Assessment หรือที่เรียกว่าการประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายของรัฐ เครื่องมือหนึ่ง โดยเป็นเครื่องมือในเชิงบวกที่มุ่งพัฒนาระบบราชการไทยในเชิงสร้างสรรค์มากกว่ามุ่งจับผิด เปรียบเสมือนเครื่องมือตรวจสอบสุขภาพองค์กรประจำปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศได้รับทราบถึงสถานะและปัญหาการดำเนินงานด้านคุณธรรมและความโปร่งใสขององค์กร ผลการประเมินที่ได้จะช่วย หน่วยงานภาครัฐสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การให้บริการ สามารถอำนวยความสะดวกและตอบสนองต่อประชาชนได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการยกระดับมาตรฐานการดำเนินงาน ภาครัฐ ดังนั้น การประเมิน ITA จึงไม่ได้เป็นเพียงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็น การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชน เพื่อให้ทราบถึงช่องว่างของ ความไม่เป็น ธรรมและความด้อยประสิทธิภาพ สำหรับนำไปจัดทำแนวทางมาตรการต่าง ๆ ในการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในระบบราชการไทยต่อไป การประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือที่ของหน่วยงานภาครัฐได้สำรวจและ ประเมินตนเอง เพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลอันส่งผลให้เกิดความตระหนักและปรับปรุงการบริหารงานและกำกับดูแล การดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และให้ความสำคัญกับด้านคุณธรรมและความโปร่งใส ขององค์กรตนเองมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การประเมิน ITA ยัง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของ หน่วยงานภาครัฐในทางปฏิบัติอย่างเห็นได้ชัด ที่สำคัญคือส่งผลให้หน่วยงานมีการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็น ระบบระเบียบและเตรียมความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะให้ได้รับทราบและส่งเสริมให้เกิดการ ตรวจสอบอีกด้วย นอกจากนี้ ในด้านของประชาชนและสังคมไทยแล้ว การประเมิน ITA ถือเป็นเครื่องมือที่ทุกคน จะได้มีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่พัฒนาการบริหารงานภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนคนไทยได้รับ บริการจากภาครัฐที่ดีขึ้น และยังส่งผลให้ประชาชนและสาธารณชนมีโอกาสดำเนินการกำกับติดตามและ ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐได้มากขึ้นอีกด้วย

โรงพยาบาลยางสีสุราชได้ดำเนินการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสมาตั้งแต่ปี 2561 โดยได้มีการ ประเมินตนเองเพื่อนำสู่การพัฒนา จากการทำงานที่ผ่านมาพบว่า ยังขาดการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง จึงนำสู่การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงาน คุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

วิธีการศึกษา ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) แนวคิดของ Kemmis & Mc Taggart และ ระยะเวลาวิจัย ปีงบประมาณ 2564-2565 (เดือน ตุลาคม 2563 – กันยายน 2565) ดำเนินการ 2 วนรอบ ตาม

ปีงบประมาณ **ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย** : เลือกผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยที่สามารถให้ข้อมูลได้ลึกและตรงประเด็น ประกอบด้วย ผู้วิจัยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) กลุ่มที่ร่วมพัฒนารูปแบบ ได้แก่ ผู้อำนวยการรพ. หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน รวม 15 คน ตัวแทนหน่วยงานภายนอก 5 คน ตัวแทนภาคประชาชน 5 คน รวม 25 คน **ขั้นตอนการวิจัย** ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหา จากการประชุมระดมสมองร่วมกับหัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างาน นำการประเมินตนเองตามรายหมวดและตัวชี้วัด มาวิเคราะห์ร่วมกัน สรุปประเด็นการพัฒนา นำสู่การกำหนดรูปแบบแล้วนำไปใช้ หลังจากนั้นติดตามสังเกตทำการพัฒนาปรับปรุงตามวงรอบและประเมินผลจากการสำรวจหลักฐานเชิงประจักษ์ (EBIT) และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน **เครื่องมือวิจัย** รูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลยางสีสุราช, แบบประเมินและแบบสังเกตการมีส่วนร่วม,แบบสอบถามการรับรู้ผู้มีส่วนได้เสียจากภายนอก ซึ่งผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบสอบถามประเมินคุณธรรมจริยธรรมความโปร่งใส,แนวคำถามการสัมภาษณ์เชิงลึกและสนทนากลุ่ม **การวิเคราะห์ข้อมูล** วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลด้วยวิธีสามเส้าและใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณโดยจำนวน ค่าเฉลี่ยและร้อยละ

ผลการศึกษา รูปแบบการขับเคลื่อนการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลยางสีสุราช ประกอบด้วย 1) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานครอบคลุมทุกหน่วยงาน ติดตามการดำเนินผ่านคณะกรรมการบริหารรพ. 2) พัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใสทุกปี 3) มอบหมายผู้รับผิดชอบแต่ละ MOIT ในการนิเทศ ติดตาม กำกับและรวบรวมข้อมูล 4) ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้เสียมาร่วมดำเนินงาน 5) ระบบติดตามข้อมูล ทุก 3 เดือน ภายหลังการพัฒนา พบว่า ผลการประเมินการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) ปีงบประมาณ 2564-2565 คิดเป็นร้อยละ 94.60 และ 95.83 ค่าเฉลี่ยคะแนนการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้มีส่วนได้เสีย อยู่ในระดับมาก จากการดำเนินงานดังกล่าว ส่งผลให้โรงพยาบาลยางสีสุราช มีแนวทางการดำเนินที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ การขับเคลื่อนการดำเนินงานคุณธรรมและความโปร่งใส(ITA) โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรโรงพยาบาลยางสีสุราช ส่งผลให้บุคลากรมีความตระหนักในการดำเนินงานดังกล่าว มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ประเด็นที่พัฒนาต่อยอดคือการนำผู้มีส่วนได้เสียมาร่วมในการดำเนินให้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านทุจริต กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประจำปีงบประมาณ 2565